

MEĐUNARODNA KONVENCIJA O ŽIVI:
RAZLOZI ZA MEĐUNARODNO REGULISANJE ŽIVE
I SADRŽAJ MEĐUNARODNE KONVENCIJE
(MINAMATA KONVENCIJA)

Hg

Hg

Pripremila:

Valentina Mart,

Alternativa za bezbednije hemikalije, Beograd

Beograd, 2015. godine

Prouči i prosledi informaciju

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

МЕЂУНАРОДНА КОНВЕНЦИЈА О ЖИВИ:
РАЗЛОЗИ ЗА МЕЂУНАРОДНО REGULISANJE ŽIVE I
SADRŽAJ MEЂUNARODNE KONVENCIJE
(MINAMATA KONVENCIJA)

Dokument je urađен u okviru IPEN -IMEAP Projekta:
Odgovor Srbije na globalni sporazum o živi.
Projekat sprovodi nevladina organizacija Alternativa za
bezbednije hemikalije- ALHem u saradnji sa Ministarstvom
poljoprivrede i zaštite životne sredine.

Prouči i prosledi informaciju

SADRŽAJ:

ZAŠTO JE POTREBNO REGULISATI ŽIVU?	7
ISPUŠTANJA ŽIVE U ŽIVOTNU SREDINU	10
SADRŽAJ KONVENCIJE O ŽIVI- MINAMATA KONVENCIJE	15
UVOD	15
PREAMBULA SPORAZUMA	16
ČLAN 1: CILJ	16
ČLAN 2: DEFINICIJE	16
ČLAN 3: IZVORI SNABDEVANJA I TRGOVINA ŽIVOM	18
ČLAN 4: PROIZVODI KOJI SADRŽE ŽIVU	20
ČLAN 5: PROIZVODNI PROCESI U KOJIMA SE KORISTI ŽIVA ILI JEDINJENJA ŽIVE	23
ČLAN 6: IZUZECI KOJI SU DOSTUPNI NA ZAHTEV STRANE UGOVORNICE	26
ČLAN 7: ZANATSKO RUDARSTVO I DOBIJANJE ZLATA U MALOM OBIMU ASGM	26
ČLAN 8: EMISIJE (VAZDUH)	29
ČLAN 9: ISPUŠTANJA (ZEMLJIŠTE I VODA)	31
ČLAN 10: PRIVREMENO SKLADIŠTENJE BEZBEDNO PO ŽIVOTNU SREDINU ZA ŽIVU, A KOJA NE SPADA U OTPADNU ŽIVU	32
ČLAN 11: OTPAD KOJI SADRŽI ŽIVU	33
ČLAN 12: KONTAMINIRANE LOKACIJE	34
ČLAN 13: FINANSIJSKI IZVORI I MEHANIZMI	34
ČLAN 14: IZGRADNJA KAPACITETA, TEHNIČKA POMOĆ I PRENOS TEHNOLOGIJA	36
ČLAN 15: KOMITET ZA IMPLEMENTACIJU I PRAĆENJE USKLAĐENOSTI	37
ČLAN 16: ZDRAVSTVENI ASPEKTI	38
ČLAN 17: RAZMENA INFORMACIJA	38
ČLAN 18: JAVNE INFORMACIJE, JAVNA SVEST I OBRAZOVANJE	39
ČLAN 19: ISTRAŽIVANJE, RAZVOJ I MONITORING	40
ČLAN 20: IMPLEMENTACIONI PLANOVI- NIP	40
ČLAN 21: IZVEŠTAVANJE	41

ČLAN 22: PROCENA EFEKTIVNOSTI	41
ČLAN 23: KONFERENCIJA STRANA UGOVORNICA.....	42
ČLAN 24: SEKRETARIJAT	42
ČLAN 25. REŠAVANJE SPOROVA	42
ČLAN 26: AMANDMANI NA KONVENCIJU	43
ČLAN 27: USVAJANJE I IZMENA ANEKSA.....	43
ČLAN 28: PRAVO GLASA.....	44
ČLAN 29: POTPIS.....	44
ČLAN 30: POTVRĐIVANJE, PRIHVATANJE, ODOBRENJE ILI PRISTUPANJE	44
ČLAN 31: STUPANJE NA SNAGU	45
ČLAN 32: OGRANIČENJA	45
ČLAN 33: OPOZIV	45
ČLAN 34: DEPOZITAR	45
ČLAN 35: AUTENTIČNI TEKSTOVI	46
LITERATURA:.....	46
O ALTERNATIVI ZA BEZBEDNIJE HEMIČALIJE.....	47

ZAŠTO JE POTREBNO REGULISATI ŽIVU?

Živa (Hg) je prirodni element. Zbog svojih jedinstvenih svojstava (sjajan metal koji je tečan na sobnoj temperaturi) živa se koristi na različite načine. Čista živa se retko nalazi u prirodi, živa se dobija većinom iz rude cinabarit. Živa i većina njenih jedinjenja su veoma toksični po ljude i životnu sredinu, čak i relativno male doze/koncentracije mogu da imaju ozbiljno štetno dejstvo na neurološki razvoj. Živa je perzistentna i bioakumulativna.

U skorije vreme koncentracija žive u životnoj sredini se značajano povećao; ljudske aktivnosti su značajno doprinele ispuštanju žive u životnoj sredini i u lancu ishrane.

Živa se koristi u industrijskim procesima (npr. hlor-alkalni postupak, industrija plastike, itd.) i u proizvodima (termometri, zubni amalgami, baterije, sijalice, itd.). Takođe se ispušta prilikom spaljivanja fosilnih goriva, naročito u termoelektranama na ugalj. Oko polovine žive koja se trenutno ispušta u atmosferu potiče od ljudskih aktivnosti.

Elementarna živa koja se ispusti u atmosferu vremenom se deponuje u vodenу životnu sredinu gde može da se konvertuje uz pomoć bakterija u metilživu, njenu najtoksičniju formu. U zavisnosti od forme, živa može da ostane u vazduhu do jedne godine i može da se transportuje hemisferom pre nego što se deponuje; zbog toga je pitanje žive globalni problem i on se ne može rešiti na nacionalnom nivou.

Metilživa se bioakumulira u ribi i ulazi u lanac ishrane. Kako velike ribe jedu manje, metilživa se koncentruje kroz lanac ishrane, proces poznat kao biomagnifikacija. Kao rezultat tog procesa, najviši u lancu ishrane u vodenom sistemu- predatori mogu da imaju metilživu u njihovom organizmu u 100,000 puta većoj koncentraciji nego što su koncentracije žive u vodama u kojima žive.

Ribe u vodi koja je kontaminirana živom kao i nizvodno u odnosu na pojedina postrojenja (zanatsko rudarstvo i dobijanja zlata u malom obimu, postrojenja za hlor-alkalne postupke, termoelektrane na ugalj, itd) mogu da sadrže visoku koncentraciju žive ali i ribe u ostalim regionima (čak i na Arktiku) gde je malo ili čak ne postoji lokalno zagađenje živom, su takođe kontaminirane. Povećane koncentracije žive su izmerene u mnogim slatkovodnim i morskim vrstama na svetu. Faktori koji utiču na nivo žive u ribi su starost, veličina, težina i dužina ribe, kao i karakteristike same vode (npr. lokalna kontaminacija, pH, itd.). Koncentracija žive u ribi ide od 0,005 do 1,4 miligrama žive po kilogramu tkiva (mg/kg). U malim, mladim kao i ribama koje nisu predatori koncentracije žive je manja nego kod većih, starijih riba predatora. Velike ribe predatori često migriraju, i tako ribe iz određenih voda kontaminiranih živom, mogu da se nađu u drugim vodama.

Konzumiranje ribe i vodenih/morskih sisara mogu da utiču da se u organizmima dostignu visoke koncentracije metilžive, prelazeći tako granice koje su toksične za one koji ih konzumiraju, uključujući ljude. Više od 90% žive odnosno metilžive iz ribe kada se unese u organizam se apsorbuje preko sistema organa za varenje.

Kako je metilživa u ribi vezana za proteine tkiva više nego što se deponuje u mastima, ne može se mnogo učiniti da se smanji izloženost živi prilikom pripreme ribe za jelo (skidanjem kože sa ribe ne smanjuje sadržaj žive u porcijama fileta i bilo kakvo čišćenje odnosno način kuvanja ne može da smanji sadržaj žive u porciji ribe). Riba je i dalje značajan izvor proteina, vitamina i mikro elemenata i ona je značajna za uravnoteženu ishranu. Unos žive zavisi ne samo od koncentracije žive u ribi i vrste ribe već od unete količine i učestalosti konzumiranja.

Referentni nivo unosa metilžive iznosi od 0,7 do 2 $\mu\text{g/kg}$ telesne mase u toku jedne nedelje. Zajednički ekspertski komitet za aditive hrane Organizacije UN za hranu i

poljoprivredu i Svetske zdravstvene organizacije (Joint FAO/WHO expert committee on food additives – JECFA) je ustanovio privremeni dozvoljeni nedeljni unos (PTWIs) za ukupnu živu od 5µg/kg telesne mase i za metilživu 1,6 µg/kg telesne mase.

U EU propisima i propisima u Srbiji propisane su maksimalne dozvoljene koncentracije žive u proizvodima od ribe, i to 0,5 ili 1 mg/kg mase, u zavisnosti od vrste ribe. S obzirom na trenutne koncentracije žive detektovane u ribi, veoma je limitirano propisivanje razumnog smanjenja dozvoljene koncentracije. Alternativa rešenja za zaštitu ugroženih populacionih grupa su neophodna (npr. ciljani saveti potrošačima).

U obaveštenju o metilživi u ribi i proizvodima od ribe koje je dala Evropska komisija 2008. godine, savetuje se da žene koje mogu da zatrudne ili koje su već trudne odnosno koje su dojilje kao i mala deca ne bi trebalo da jedu više od jedne porcije od 100 g u toku nedelje (velike predatorske ribe kao što su sabljarka, ajkula, marlin, štika). Takođe ne treba jesti tunu više od dva puta nedeljno.

ISPUŠTANJA ŽIVE U ŽIVOTNU SREDINU

Tehnički izveštaj o globalnoj proceni žive iz 2013. godine je sačinjen kao odgovor na Odluku 25/5 stav 36 Upravnog saveta Programa Ujedinjenih nacija za životnu sredinu- UNEP. U izveštaju su prikazani podaci o globalnim atmosferskim emisijama žive, ispuštanju u vodu životnu sredinu, kao i transportu i sudbini žive u životnoj sredini na globalnom nivou. U Izveštaju su date procene emisije u vazduhu koje potiču od ljudskih (antropogenih) aktivnosti ali izveštaj uključuje i ispuštanje u vodu, zato što je vodena životna sredina glavni put preko koje su živi izloženi ljudi i životinjski svet. U vodenim sistemima neorganska živa se transformiše u mnogo toksičniju formu- metilživu, koja se akumulira u ribama i morskim sisarima, a koje dalje konzumiraju ljudi.

Ukupna antropogena emisija žive u atmosferu je u 2010. godini iznosila 1960 tona.

Iako je postignut progres u dostupnosti odnosno prikupljanju informacija, procena emisije i dalje ima značajna odstupanja, odnosno procene odstupanja kreću se od 1010 do 4070 tona.

Današnja antropogene emisije žive doprinose sadašnjim i budućim emisijama u vazduh.

Iz trenutnih antropogenih izvora emituje se oko 30% godišnje žive u vazduh. 10% potiče od prirodnih geoloških izvora, a ostalih 60% iz takozvane re-emisije prethodno ispuštene žive koja se nakuplja vekovima u površinskom zemljištu i okeanima. Iako originalni izvor re-emitovane žive ne može da se odredi sa sigurnošću, činjenica je da su antropogene emisije uvećane u odnosu na emisije iz prirode od početka industrijske ere, pre oko 200 godina unazad, i to implicira da re-emitovana živa originalno potiče od antropogenih izvora. Smanjenje trenutnih antropogenih izvora je prema tome ključno za smanjenje kruženja žive u životnoj sredini.

Zanatsko rudarstvo i dobijanje zlata u malom obimu kao i sagorevanje uglja su glavni izvori antropogene emisije žive u vazduhu.

Inventar potvrđuje da je uloga zanatskog rudarstva i dobijanja zlata u malom obimu (Artisanal and small-scale gold mining – ASGM) i sagorevanje uglja najznačajnije komponente antropogene emisije, a posle koga dolazi proizvodnja gvožđa i obojenih metala kao i proizvodnja cementa. Godišnja emisija iz ASGM je procenjena na 727 tona, čineći ovaj sektor najznačajnijim, i to u iznosu od 35% ukupne antropogene emisije. To je više nego dupla vrednost za taj sektor u odnosu na procenu koja je vršena 2005. godine, međutim, uočeno povećanje se objašnjava postojanjem novih i kvalitetnijih informacija u vezi sa tim sektorom, npr. za zapadnu Afriku se u 2005. godini smatralo da ima minimalne ASGM aktivnosti ali je sada prepoznat kao značajan region za ovaj izvor. Prema tome teško je da se odredi da li se trenutna emisija iz tog sektora promenila, jer procena uključuje nepouzdanu procenu situacije na terenu.

Mnoge od aktivnosti su neregulisane ili čak ilegalne i tako pouzdane i zvanične podatke je još uvek teško dobiti. Više aktivnosti je potrebno da bi se potvrdile procene emisije iz tog sektora, uključujući merenja na terenu oko ASGM područja, da bi se bolje procenila količina i sudbina korišćene žive.

Velike količine uglja se sagore u celom svetu da bi se generisala električna energija ili da bi se sprovodili industrijski procesi, kao i za zagrevanje i kuvanje u domaćinstvima. Sagorevanje uglja emitovalo je oko 475 tona žive u 2010. godini i većina potiče od termoelektrana i upotrebe uglja u industriji. Procena emisije iz ostalih izvora sagorevanja uglja (uključujući sagorevanje u domaćinstvima) je manja nego u izveštaju iz prethodne procene, zbog razlike u procenama količine i sadržaja žive u uglju koji se spaljuje za te načine upotrebe. Korišćenje uglja za termoelektrane i industriju se povećava, naročito u Aziji. Međutim široka upotreba kontrolnih uređaja kojima se smanjuje zagađenje vazduha, kao i striktniji propisi u nekoliko zemlja

zajedno sa unapređenom efikasnošću sagorevanja uticali su na smanjenje emisija iz termoelektrana na ugalj i tako izjednačili povećanje koje je nastalo većom potrošnjom uglja.

Može se očekivati da će globalne antropogene emisije žive iz industrijskih izvora porasti.

Emisije u vazduh su bile najveće sedamdesetih godina prošlog veka, zatim su se smanjile u naredne dve decenije i bile su stabilne između 1990- 2005. godine. Postoje određeni indikatori blagog povećanja emisija između 2000– 2005. godine.

Bilo koja procena trendova treba da uzme u obzir promene u načinu izveštavanja i metodama koje se koriste za inventar, uključujući i uvođenje dodatnih sektora. Zbog toga direktno poređenje globalnih inventara u prethodnih 25 godina nije moguće. Preliminarna ponovna kalkulacija u kojoj se koristila unapređena metodologija za procenu globalne antropogene emisije u 2005. godini, ukazuje da su se emisije koje potiču od sagorevanja fosilnih goriva, proizvodnje metala i cementa povećale između 2005. i 2010. godine, ali su nastavile da se smanjuju u ostalim sektorima, kao što su hlor-alkalna postrojenja. Celokupna procena je da su se emisije iz industrijskog sektora povećale ponovo od 2005. godine. Takođe procenjeni su budući trendovi emisije koristeći određene scenarije i modele. Zaključak je da bez unapređene kontrole zagađenja ili ostalih aktivnosti za smanjenje emisije žive, emisija žive biće veća 2050. godine u odnosu na danas.

U izveštaju su identifikovani potencijalno značajni sektori za koje ne postoje kvantifikovane procene, kao što su korišćenje žive u proizvodnji vinil-hlorid monomera i za fero legure, ekstrakcija i transport nafte i gasa, kao i sagorevanja u industriji i određeni načini insineracije otpada.

Preko polovine emisije globalne antropogene emisije žive se pripisuje Aziji.

Povećanje industrijalizacije čini Aziju najvećim regionom izvora emisije žive u vazduh i gde istočna i jugoistočna Azija

doprinosi oko 40% od ukupne globalne količine, a južna Azija još za dodatnih 8%. Novi podaci o ASGM i procena emisija iz tog sektora je povećala učešće Južne Amerike i subsaharske Afrike u globalnoj emisiji žive. Međutim rezultati modelovanja ukazuju da je istočna Azija dominantan region izvora za daleko-dometni transport žive vazduhom u celom svetu.

Antropogeno ispuštanje žive u vodu je najmanje 1000 tona.

U prethodnoj proceni emisije žive koju je sačinio UNEP razmatrane su samo atmosferske emisije. Izveštaj iz 2013. godine je prema tome prvi pokušaj da se napravi kompilacija globalnog ispuštanja žive u vodenu životnu sredinu. Dva tipa izvora su uzeta u obzir, i to pojedinačni izvori- industrijska postrojenja kao što su termoelektrane ili fabrike i ispuštanje iz tih izvora je procenjeno da iznosi 285 tona žive po godini kao i kontaminirana područja, uključujući rudnike, deponije i lokacije za odlaganja otpada gde se ispušta 8 do 33 tone po godini. ASGM je procenjivan kao poseban izvor sa ukupnim ispuštanjem u vodu i zemlju u količini većoj 800 tona po godini. Seča šuma uzrokuje dodatnih 260 tona žive u rekama i jezerima. Ispuštanje iz ostalih izvora preostaje da budu procenjeno jer ova procena uključuje samo određene izvore. Prema tome, antropogeno ispuštanje žive u vode je verovatno bar 1000 tona žive po godini.

Koncentracije žive u životinjama okeana i mora su povećane zbog antropogene emisije.

Antropogene emisije i ispuštanja žive su se duplirale u dubini od 100 metara u okeanima u poslednjih 100 godina. Koncentracija u dubljim vodama je povećana samo 10-25% jer je spor transfer žive iz površinskih voda u dubine okeana. U pojedinim vrstama morskih životinja na Arktiku sadržaj je u proseku povećan 12 puta u odnosu na pre industrijski period. Ovo povećanje ukazuje da prosečno oko 90% žive u tim morskim životinjama danas potiče od antropogenih izvora. Početni stadijum kada je započelo povećanje je sredina XIX veka i ubrzalo se početkom XX veka, pre industrijalizacije Azije, što

ukazuje da su tada bile emisije iz Evrope, Rusije i Severne Amerike. Studije iz Južno kineskog mora ukazuju na sličnu matricu koja se desila u skorašnje vreme, verovatno kao rezultat industrijalizacije Azije.

Antropogene emisije i ispuštanja tokom vremena su povećale koncentracije žive u životnoj sredini, tako da će efekti smanjenja emisije verovatno zahtevati vreme da budu uočljivi.

Velike količine, većinom neorganske žive, su akumulirane u životnoj sredini, naročito u površinskom sloju zemlje i okeanima, kao rezultat prethodnih emisija. Zbog svoje veće zapremine srednji i duboki slojevi vode okeana, ispod 100 metara, skladište veće količine antropogene žive nego površinske vode. Takođe postoje relativno velike količine žive iz same prirode koje cirkulišu srednjim i dubokim slojevima vode. Značajna frakcija žive iz srednjih slojeva vode se podiže nazad u površinske vode svake godine, kretanjem vode ka površini. Današnje antropogene emisije nastavljaju da opterećuju okeane i sedimente jezera i reka neorganskom živom. Ta živa, koja je izvor za nastanak metilžive, se skladišti u biološkom delu životne sredine decenijama ili vekovima pre nego što se najzad uključi u prirodne procese. Jedna posledica je da će verovatno proći dosta godina ili decenija, u zavisnosti od dela vodene kolone, pre nego što smanjenje emisije počne da se demonstrira smanjenjem koncentracije žive u životnoj sredini, ribama i morskim sisarima koji su deo ljudskog lanca ishrane. Sa druge strane koncentracije žive u delovima Atlantskog okeana se smanjuju, verovatno zbog smanjenja emisija u prošlim decenijama iz izvora iz Severne Amerike i Evrope. To ukazuje da smanjenje emisija na kraju dovodi do smanjenja koncentracija žive u površinskim okeanima. U vezi sa tim postoji potreba da se nastave i ojačaju međunarodni naponi za smanjenje emisije ispuštanja žive jer će kašnjenje u aktivnostima nedvosmisleno uzrokovati sporijem oporavljanju vodenih ekosistema u budućnosti.

SADRŽAJ KONVENCIJE O ŽIVI- MINAMATA KONVENCIJE

Uvod

Završni pregovarački međuvladin sastanak o novom sporazumu o živi održan je u Ženevi u januaru 2013. godine gde je postignut konačni dogovor o tekstu novog sporazuma. Sporazum je usvojen u oktobru 2013. godine na diplomatskoj konferenciji u Japanu.

Generalno, sporazum o živi nastoji da smanji snabdevanje i trgovinu živom, i fazno isključivanje ili fazno smanjivanje određenih proizvoda i procesa gde se koristi živa, kao i kontrolu emisija žive i njenog ispuštanja. Mnogi od članova sporazuma predstavljaju mešavinu obaveznih i dobrovoljnih mera. Međutim, neki članovi su potpuno dobrovoljni uključujući članove o kontaminiranim područjima (član 12); zdravstvenim aspektima (član 16); istraživanju, razvoju i monitoringu (član 19); kao i Planu implementacije (član 20).

Finansijska podrška da bi se pomoglo vladama i drugima u sprovođenju sporazuma verovatno će imati kao prioritet obavezne mere iz sporazuma. Aktivnosti u okviru ovih članova i dobrovoljne komponente drugih članova mogu ili ne moraju da se kvalifikuju za finansijsku pomoć.

Sporazum sadrži odredbe koje mogu imati pozitivne posledice na vlade i nevladine organizacije i druge koji žele da preduzmu mere za minimiziranje upotrebe žive.

Doneta je odluka da se novi sporazum nazove Minamata konvencija uprkos protivljenju organizacija koje predstavljaju žrtve tzv. Minamata oboljenja iz razloga što novi sporazum ne sadrži obavezujuće odredbe koje su dovoljne da se spreči buduće trovanje. Trovanje živom i danas u područjima oko mnogih zanatskih i malih rudarskih lokaliteta zlata uzrokuje oboljenja koje podseća na Minamata oboljenje.

Preambula sporazuma

Preambula navodi zabrinutost koja se odnosi na zdravstveni aspekt, naročito u ugroženim populacijama, kao i brigu za buduće generacije.

Ukazuje na "posebnu ranjivost ekosistema i domorodačkih zajednica na Arktiku" usled biomagnifikacije žive u lancu ishrane i kontaminacije tradicionalnih jela.

Govori o Minamata oboljenju „prepoznajući potrebu da se obezbedi odgovarajuće upravljanje živom u cilju sprečavanja ovakvih i sličnih događaja u budućnosti“.

Ističe da ništa u ovoj konvenciji "ne sprečava stranu ugovornicu da preduzme dodatne nacionalne mere u skladu sa odredbama ove konvencije i u skladu sa drugim međunarodno-pravnim obavezama strane ugovornice u cilju zaštite zdravlja ljudi i životne sredine od izloženosti štetnom uticaju žive“.

Reči predostrožnost i princip zagađivač plaća se ne pominju. Umesto toga, oni se svode na "reafirmaciju" Rio principa. Za razliku od Stokholmske konvencija gde se navodi da su "mere predostrožnosti osnova svih strana ugovornica i ugrađeni su u ovu konvenciju...".

Član 1: Cilj

Cilj ove konvencije je zaštita zdravlja ljudi i životne sredine od antropogenih emisija žive i živinih jedinjenja.

Član 2: Definicije

(a) „Zanatsko rudarstvo i dobijanja zlata u malom obimu“ označava dobijanje zlata u malom obimu koje preduzimaju fizička lica ili mala preduzeća sa malim investicionim kapitalom na raspolaganju;

(b) „Najbolje dostupne tehnike“ označavaju one tehnike koje su najefektivnije za sprečavanje, i gde to nije izvodljivo, za smanjenje emisija i ispuštanja žive u vazduh, vodu i zemljište,

kao i sprečavanje i smanjenje uticaja takvih emisija i ispuštanja na životnu sredinu u celini, uzimajući u obzir ekonomske i tehničke mogućnosti konkretne strane ugovornice ili konkretnog postrojenja na teritoriji te države. U ovom smislu:

- (i) „Najbolja” znači najdelotvornija za postizanje visokog opšteg nivoa zaštite životne sredine kao celine;
 - (ii) „Dostupna” u smislu tehničkih rešenja znači, uzimajući u obzir konkretnu stranu ugovornicu i konkretno postrojenje na njenoj teritoriji, tehnike koje su razvijene na odgovarajućem nivou koji omogućava njihovu primenu u relevantnom sektoru industrije pod ekonomski i tehnički održivim uslovima, uzimajući u obzir sve troškove i koristi, nezavisno od toga da li se te tehnike koriste ili razvijaju na teritoriji te strane ugovornice ili ne, ali pod uslovom da su dostupne operateru konkretnog postrojenja; i
 - (iii) „Tehnike” označava tehnologije koje se koriste, kao i načine na koje se neko postrojenje projektuje, gradi, održava, radi i zatvara;
- (c) „Najbolja praksa po životnu sredinu” znači primenu najpogodnije kombinacije strategija i mera kontrole zaštite životne sredine;
- (d) „Živa” označava elementarnu živu ($\text{Hg}(0)$, CAS No. 7439-97-6);
- (e) „Jedinjenje žive” označava bilo koju supstancu koja sadrži atome žive i jedan ili više atoma nekog drugog hemijskog elementa, a koje se može razgraditi na različita jedinjenja samo hemijskim reakcijama;
- (f) „Proizvod koji sadrži živu” označava proizvod ili komponentu proizvoda, kojima su živa ili neko jedinjenje žive namerno dodati;

(g) „Strana ugovornica” označava državu ili organizaciju regionalne ekonomske integracije koja se saglasila da se obaveže ovom konvencijom i na koju se ova Konvencija primenjuje;

(h) „Strane ugovornice koje su prisutne i glasaju” označava strane ugovornice koje su prisutne na sastanku strana ugovornica i učestvuju u procesu glasanja, nezavisno od toga da li glasaju za ili protiv;

(i) „Primarna eksploatacija žive” znači izvođenje rudarskih aktivnosti čiji je glavni cilj dobijanje žive;

(j) „Organizacija regionalne ekonomske integracije” označava organizaciju koju osnivaju suverene države određenog regiona, a na koju su njene države članice prenele nadležnosti u vezi sa pitanjima koja reguliše ova konvencija i koja je ovlašćena, da u skladu sa svojim unutrašnjim procedurama, potpiše, ratifikuje, prihvati, odobri ovu konvenciju ili istoj pristupi; i

(k) „Dozvoljena upotreba” označava svaki način korišćenja žive ili nekog njenog jedinjenja od strane strane ugovornice u skladu sa ovom konvencijom, uključujući, ali ne ograničavajući se na načine korišćenja koji su dati u čl. 3, 4, 5, 6. i 7. ove konvencije.

Član 3: Izvori snabdevanja i trgovina živom

Nova primarna eksploatacija je zabranjena od dana stupanja na snagu Konvencije u državi u kojoj je ratifikovana.

Postojeća primarna eksploatacija žive je zabranjena 15 godina nakon stupanja na snagu Konvencije za zemlju članicu.

Nakon ratifikacije živa iz primarne eksploatacija može se koristiti samo za pravljenje dozvoljenih proizvoda ili koristiti u dozvoljenim procesima (kao što su proizvodnja vinilhlorid monomera, itd. opisanih u članovima 4 i 5), ili se odlaže u skladu sa zahtevima iz sporazuma. To podrazumeva da živa iz

primarne eksploatacija neće biti dostupna za korišćenje za zanatsko rudarstvo i dobijanja zlata u malom obimu kada država ratifikuje sporazum.

Identifikacija zaliha žive većih od 50 tona je opcionalna ali zemlje "će nastojati" da to urade. Ovaj stav je zapravo povezan sa članom 10. koji se odnosi na privremeno skladištenje. Napomena: ovaj stav takođe može da bude relevantan za identifikovanje aktivnosti zanatskog rudarstva i dobijanja zlata u malom obimu u zemlji, jer zaliha od više od 10 tona može biti signal da postoji takva aktivnost. Strane ugovornice bi mogle napraviti sveobuhvatniju i svrsishodniju identifikaciju zaliha prikupljanjem informacija o godišnjim kapacitetima privremenog skladišta/objekta gde se drže zalihe, za šta su zalihe namenjene i planovima o tim zalihama u budućnosti.

Budući da je dozvoljena upotreba za aktivnosti zanatskog rudarstva i dobijanja zlata u malom obimu, trgovina žive za te aktivnosti je dozvoljena. Međutim, zemlje koje su već zabranile korišćenje žive u rudarstvu i aktivnostima zanatskog rudarstva i dobijanja zlata u malom obimu, treba da ulože više napora za zabranu trgovine živom i za ovu upotrebu.

Zemlje su obavezne da "preduzmu mere" kako bi se osiguralo da kada se zatvori hlor-alkalno postrojenje, da se višak žive odložiti u skladu sa zahtevima iz Konvencije, a ne ponovo obnovi, reciklira ili direktno ponovno upotrebi. Ovo je dobra odredba, jer bi trebalo da spreči živu iz ovih postrojenja da ponovo uđe na tržište. Međutim, dobri mehanizmi kontrole su i dalje potrebni da bi se ovo postiglo. Napomena: zemlje treba da preduzmu mere da se osigura da ovaj otpad bude tretiran na ekološki prihvatljiv način u skladu sa članom 11. i smernicama koje će sačiniti Konferenciji strana ugovornica.

Trgovina živom, uključujući recikliranu živu nastalu topljenjem obojenih metala, kao i sadržaj žive u proizvodima je dozvoljena ako se koristi za "dozvoljenu upotrebu" po Konvenciji.

Konvencija sadrži "postupak saglasnosti na osnovu prethodnog obaveštenja" za trgovinu živom koji zahteva od zemlje koja izvozi da obezbedi od izvozne strane pismenu saglasnost za uvoz, a zatim da se osigura da se živa koristi samo za dozvoljene svrhe po Konvenciji ili za privremeno skladištenje.

Javni registar koji vodi Sekretarijat će sadržati obaveštenja o saglasnostima.

Ako država koja nije strana ugovornica Konvencije izvozi živu strani ugovornici, ona mora da dokaže da ona ne potiče iz zabranjenih izvora.

Ovaj član se ne odnosi na trgovinu "nečistoćama žive ili živih jedinjenja koja se prirodno javljaju" u rudama uglja, ili na "nenamernom ispuštanje" u hemijskim proizvodima ili proizvodima koji sadrže živu.

Konferencija strana ugovornica može kasnije da procenjuje da li trgovina specifičnim živim jedinjenjima narušava ciljeve Konvencije i odluči da li specifična živina jedinjenja treba da budu uneta u ovaj član.

Svaka strana ugovornica mora da izvesti Sekretarijat (član 21), da je postupila u skladu sa zahtevima ovog člana.

Član 4: Proizvodi koji sadrže živu

Zabrana proizvoda odnosi se na "preduzimanje odgovarajućih mera" da se "ne dozvoli" proizvodnja, uvoz ili izvoz novih proizvoda koji sadrže živu. Napomena: prodaja postojećih zaliha je dozvoljena.

Sporazum koristi takozvani pristup "pozitivne liste". To znači da su proizvodi koji se postepeno napuštaju navedeni u tekstu Konvencije; drugi proizvodi nisu obuhvaćeni Konvencijom i na njih se ona ne odnosi.

Strane ugovornice treba da obeshrabre proizvodnju i distribuciju odnosno trgovini novih proizvoda koji sadrže živu,

osim ako smatraju da analiza rizika i koristi za životnu sredinu i ljudsko zdravlje pokazuje veću korist pri upotrebi tih proizvoda. Pod ovim "izgovorom" proizvodi moraju biti prijavljeni Sekretarijatu, koji će prikazivati javnosti ove informacije.

Postoji spisak proizvoda koji će biti ukinuti do 2020. godine. Međutim (prema članu 6.), zemlje mogu da se prijave za petogodišnje produženje rokova i taj rok se može još produžiti na ukupno 10 godina, čineći da datum stupanja na snagu za proizvode bude 2030. godina.

Proizvodi koji će se biti ukinuti do 2020. godine su:

1. baterije (osim dugmastih cink-srebrooksidnih baterija sa sadržajem žive <2%, dugmastih cink-vazduh baterija sa sadržajem žive <2%);
2. većina prekidača i releja;
3. kompaktne fluorescentne sijalice (CFLs) jednake ili manje od 30 W koje sadrže više od 5 mg žive po sijalici;
4. Halogene sijalice (LFLs) koje se koriste za rasvetu:
 - (a) Sa tri sloja fosfora, snage manje od 60 W, u kojima je sadržaj žive veći od 5 mg po sijalici;
 - (b) Fluorescentne cevi sa halofosfat fosfor tehnologijom, snage manje ili jednake 40 W, u kojima je sadržaj žive veći od 10 mg po sijalici;
5. Živine sijalice visokog pritiska (HPMV) koje se koriste za rasvetu;
6. Živa u fluorescentnim lampama sa hladnom katodom (CCFL) i fluorescentnim lampama sa eksternom elektrodom (EEFL) za elektronske displeje:
 - (a) kratkog dometa (manji ili jednaki 500 mm) u kojima je sadržaj žive veći od 3,5 mg po lampi;

(b) srednjeg dometa (veći od 500 mm i manji ili jednaki 1 500 mm) u kojima je sadržaj žive veći od 5 mg po lampi;

(v) dugog dometa (veći od 1 500 mm) u kojima je sadržaj žive veći od 13 mg po lampi;

7. Kozmetički preparati (u kojima je sadržaj žive veći od 1ppm), uključujući sapune i kreme za izbjeljivanje lica, ne uključujući preparate za negu kože oko očiju u kojima se živa koristi kao konzervans, a gde nisu dostupne efikasne i bezbedne zamene za konzervans;

8. Pesticidi, biocidi i antiseptici za topikalnu primenu;

9. Merni instrumenti koji nisu elektronski (barometri, higrometri, manometri, termometri, sfigmomanometri), osim neelektronskih mernih instrumenata koji se ugrađuju u kompleksnu opremu ili koji se koriste za veoma precizna merjenja, za koje ne postoji alternativni proizvodi koji ne sadrže živu.

Proizvod koji treba da bude "postepeno izbačen" je zubni amalgam i države treba da primene dva mere sa liste od devet mogućnosti, uzimajući u obzir "domaće prilike strane ugovornice i relevantna međunarodna uputstva." Moguće aktivnosti su izbor dve mere sa liste koja uključuje npr. uspostavljanje programa prevencije da bi se minimizovala potreba za zubnim plombama i promovisala upotreba ekonomičnih i klinički efikasnih alternativa bez žive, kao i programe osiguranja koji podstiču alternative bez žive u odnosu na živin amalgam i ograničavanje upotrebe amalgama u enkapsuliranoj formi.

Proizvodi koji nisu regulisani Konvencijom su proizvodi neophodni za civilnu zaštitu i vojne potrebe; proizvodi za istraživanje i bažđaranje instrumenata za upotrebu kao referentni standard; ukoliko ne postoje mogući alternativni proizvodi koji ne sadrže živu.

Napomena: neki proizvodi navedeni za zabranu u prethodnom nacrtu sporazuma, kao što su boje, isključene su tokom pregovaračkog procesa.

Sekretarijat će dobiti informacije od strana ugovornica o proizvodima koji sadrže živu i učiniti informacije dostupne javnosti zajedno sa drugim relevantnim informacijama.

Strane ugovornice mogu predložiti dodatne proizvode za fazno-ukidanje dostavljajući i informacije o tehničko-ekonomskoj izvodljivosti i riziku po životnu sredinu i zdravlje, kao i koristima tog načina upotrebe.

Spisak zabranjenih proizvoda će biti revidiran od strane Konferencije strana ugovornica pet godina nakon što sporazum stupi na snagu; što se očekuje oko 2023. godine.

Član 5: Proizvodni procesi u kojima se koristi živa ili jedinjenja žive

Procesi koji će se biti fazno ukinuti i koji koriste živu su hlor-alkalna proizvodnja (2025. godine) i proizvodnja acetaldehida gde se koriste živa ili živina jedinjenja kao katalizatori (2018. godine).

Napomena: Član 5. utvrđuje da zemlje mogu da konkurišu za petogodišnji izuzeće, i posle da produže to odlaganje za ukupno 10 godina, pomerajući efektivne datume za prestanak ove proizvodnje do 2035. odnosno 2028. godine.

Određeni procesi omogućavaju trajno korišćenje žive i za njih nije propisan datum faznog ukidanja. Ovo uključuje proizvodnju vinilhlorid monomera (VCM), natrijum- ili kalijum-metilata ili etilata i poliuretana. Napomena: proizvodnja vinilhlorid monomera se ne pojavljuje u UNEP statistikama emisija u vazduh zbog nedostatka podataka. Proizvodnja vinilhlorid monomera gde se koristi ugalj i katalizator živa je jedinstven za Kinu i potencijalno ogroman izvor emisija žive. Prema UNEP/AMAP tehničkom izveštaju Globalne atmosfere procene žive za 2008. godinu se navodi: "Istraživanja u Kini

potvrđuju potražnju od procenjenih 620 tona žive u 2004. godini za ovu vrstu primene. Upotreba žive u ovom procesu je u porastu za 25 do 30% godišnje kako se kineska privreda naglo razvija... "

Za proizvodnju vinilhlorid monomera i natrijum- ili kalijum-metilata ili etilata, strane ugovornice treba da smanje upotrebu žive po jedinici proizvodnje za 50% u 2020. godini u odnosu na upotrebu 2010. godine. Napomena: pošto se obračunava "po objektu", ukupna upotreba živa, kao i ispuštanje, može rasti kako se novi objekti grade.

Dodatne mere za vinilhlorid monomer uključuju promovisanje mera ograničenja upotrebe žive iz primarne eksploatacije, podršku istraživanjima i razvoju katalizatora bez žive, i zabrana korišćenja žive u roku od pet godina nakon što Konferencija strana ugovornica utvrdi da su katalizatori za postojeće procese gde se ne koristi živa, tehnički i ekonomski izvodljivi.

Za natrijum ili kalijum-metilat ili etilat, strane ugovornice moraju da imaju za cilj da ovu upotrebu obustave što je pre moguće i u roku od 10 godina od stupanja na snagu sporazuma, zabrane upotrebu nove žive iz primarne eksploatacije, podrže istraživanje i razvoj katalizatora i procesa bez žive i zabrane upotrebu žive u roku od pet godina nakon što Konferencija strana ugovornica utvrdi da su katalizatori bez žive za postojeće procese, tehnički i ekonomski izvodljivi.

Za poliuretane, strane ugovornice su kao cilj postavile "fazno stavljanje van upotrebe, što je pre moguće, u roku od 10 godina od dana stupanja na snagu Konvencije." Ipak, Konvencija izuzima taj proces iz stava 6. kojim se zabranjuje stranama ugovornicama da koriste živu u objektu koji nije postojao pre datuma stupanja na snagu konvencije. To podrazumeva da novi objekti za proizvodnju poliuretana gde se koristi živa mogu da bude operativni nakon stupanja na snagu Konvencije za stranu ugovornicu.

Strane ugovornice moraju da "preduzmu mere" za kontrolu emisije i ispuštanja kako je navedeno u članu 8 i 9, i izveštavaju Konferenciju strana ugovornica (COP) o primeni, i pokušaju da se identifikuju objekti gde se koristi živa i to za procese u Aneksu B, kao i da dostave Sekretarijatu informacije o procenjenim količinama žive koju koriste, tri godine nakon stupanja na snagu konvencije za tu državu.

Izuzeti procesi koji nisu obuhvaćeni ovim članom su procesi gde se koriste proizvodi koji sadrže živu, procesi za proizvodnju proizvoda koji sadrži živu ili procesi gde se prerađuje otpad koji sadrži živu.

Stranama ugovornicama je zabranjeno da dozvole korišćenje žive u novim hlor-alakalnim pogonima i objektima za proizvodnju acetaldehida nakon stupanja na snagu Konvencije (procenjuje se oko 2018. godine).

Regulisani procesi su oni koji su gore navedeni (i u Aneksu B). Međutim, strane ugovornice treba da "obeshrabre" razvoj novih procesa gde se koristi živa. Napomena: Strane ugovornice mogu dozvoliti ove procese gde se koristi živa ako zemlja može da dokaže Konferenciji strana ugovornica da takav proces "obezbeđuje značajne ekološke i zdravstvene koristi i da ne postoje na raspolaganju tehnički i ekonomski opravdane alternative bez žive, a koje pružaju takvu korist."

Strane ugovornice mogu predložiti dodatne procese za postepeno isključeni iz upotrebe, uključujući informacije o tehničko- ekonomskoj izvodljivosti, kao i rizike i koristi za životnu sredinu i zdravlje ljudi.

Spisak zabranjenih i ograničenih procesa će biti razmatrani na Konferenciji strana ugovornica pet godina nakon što sporazum stupi na snagu; što se očekuje oko 2023. godine

Član 6: Izuzeci koji su dostupni na zahtev strane ugovornice

Strane ugovornice se mogu registrovati za petogodišnje produženje rokova za postepeno isključenje korišćenja žive za proizvode ili u procesima (iz Aneksa A i B) kada postanu strana ugovornica ili kada se novi proizvodi ili procesi dodaju Konvenciji. Strane ugovornice ne moraju da objasne zašto im je potrebno izuzeće.

Kao i Stokholmska konvencije, Konvencija o živi će uspostaviti javno dostupan registar izuzetaka koji će obuhvatiti listu zemlja koje su tražile izuzeće i datume kada ističu rokovi za ta izuzeća.

Period petogodišnjeg izuzeća može da se produžiti za još pet godina, ako Konferencija strana ugovornica pristane na zahtev strane ugovornice. Da bi donela ovu odluku Konferencija strana ugovornica bi trebalo da uzme u obzir izveštaj sa molbom koji opravdava produžetak, informacije o dostupnosti alternativa, okolnosti razvoja i tranzicije te zemlje, i aktivnosti da se obezbedi ekološki bezbedno skladištenje i uništavanje. Izuzeće se može produžiti jednom po proizvodu/procesu.

Izuzeće nije dozvoljeno nakon što je period od 10 godina istekao.

Član 7: Zanatsko rudarstvo i dobijanje zlata u malom obimu ASGM

Cilj je da se "preduzmu koraci za smanjenje, a gde je to izvodljivo eliminaciju, upotrebe žive i živinih jedinjenja, kao i ispuštanja žive u životnu sredinu iz rudarstva i prerade." Zanatsko rudarstvo i dobijanje zlata u malom obimu je aktivnost koja se definiše kao, "rudarstvo i prerada u kojoj se živina jedinjenja koriste za izdvajanje zlata iz rude."

To važi za zemlje koje priznaju da je Zanatsko rudarstvo i dobijanje zlata u malom obimu "više nego beznačajno".

Sporazum ne daje dalje smernice o definisanju termina "više nego beznačajno".

Zanatsko rudarstvo i dobijanje zlata u malom obimu je dozvoljeno korišćenje po Konvenciji. Ovo omogućava trgovinu živom bez ikakvih posebnih ograničenja uvoza- bilo u količinama ili u vremenu. Međutim, stav 1f u Aneksu C o zanatskom rudarstvu i dobijanju zlata u malom obimu navodi da u svom nacionalnom akcionom planu, zemlje moraju da uključe deo o "strategijama za upravljanje trgovinom i sprečavanju upotrebe žive i živinih jedinjenja i iz stranih i domaćih izvora za korišćenje u preradi i dobijanju zlata u malom obimu "Napomena: u nekim zemljama (ili delovima zemlje), kao što su Indonezija, Malezija, i na Filipinima, korišćenje žive u zanatskom rudarstvu i dobijanju zlata u malom obimu kao i rudarstvo je već zabranjeno. Ove i druge zemlje koje su već zabranile upotrebu žive u rudarstvu i zanatskom rudarstvu i dobijanju zlata u malom obimu treba da ojačaju svoju posvećenost zabrane trgovinu živom za ovakvu upotrebu.

Prema odredbama o trgovini (član 3) živa iz primarne eksploatacije žive i hloralkalnih objekata ne može da se koristi za zanatsko rudarstvo i dobijanje zlata u malom obimu, posle stupanja na snagu Konvencije. Monitoring i učešće javnosti može pomoći osiguravanju da se ova odredba primenjuje.

Ako država obavesti Sekretarijat da se član 7 odnosi na tu državu (ukazujući da je aktivnost "više nego beznačajna"), onda je potrebno da se razvije nacionalni akcioni plan i dostavi Sekretarijatu tri godine nakon stupanja na snagu i dalje vrši njegovo ažuriranje na svake tri godine.

Zahtevi za sadržaj plana uključuju nacionalne ciljeve i definisanje cilja za smanjenje i aktivnosti za otklanjanje sledećih najgorih praksi: amalgamacije cele rude; spaljivanje amalgama sa otvorenim plamenom ili prerada amalgama; spaljivanje amalgama u stambenim naseljima; i cijanidno luženje sedimenta, rude ili jalovine kojima je dodata živa, bez

prethodnog uklanjanja žive. Nažalost, sporazum ne sadrži datum kada će se zabraniti ovi procesi ili cilj za smanjenja koji bi zemlje koristile kao referenti. Međutim, zemlje treba da rade na dostizanju ovih rezultata prema definisanim nacionalnim ciljevima.

Ostale komponente plana treba da sadrže navođenje koraka kako bi se olakšala formalizacija ili zakonsko regulisanje sektora zanatskog rudarstvo i dobijanja zlata u malom obimu; osnovne procene količine žive koja se koristi u toj praksi; strategije za promovisanje smanjenja emisija i ispuštanja i izloženosti živi; strategije za upravljanje trgovinom i sprečavanje zloupotrebe žive u ovim aktivnostima; strategije koje uključuju zainteresovane strane u sprovođenju i nastavku razvoja nacionalnog akcionog plana; strategije javnog zdravlja o izloženosti rudara pri ovim postupcima i njihovih zajednica gde žive, uključujući i prikupljanje zdravstvenih podataka, obuka za zdravstvene radnike, i podizanje svesti u zdravstvenim ustanovama; strategije za sprečavanje izloženosti ugrožene populacije, posebno dece i žena u reproduktivnom dobu, trudnica; strategije za informisanje rudara i ugroženih zajednica; i vremenski okvir za sprovođenje nacionalnog akcionog plana.

Napomena: iako čišćenje kontaminiranih lokacija od žive nije uključeno u tekst Konvencije, predloženi akcioni plan može uključiti ovu važnu komponentu rešavanju zagađenja živom.

Moguće aktivnosti su "korišćenje postojećih mehanizma za razmenu informacija da bi promovisali znanje, najbolja ekološka praksa i alternativne tehnologije koje su ekološki, tehnički, socijalno i ekonomski održive."

Dozvoljena je upotreba žive za ovaj sektor, nema datuma za zabranu ovih aktivnosti u članu 7. Pored toga, zanatsko rudarstvo i dobijanje zlata u malom obimu nije obuhvaćeno članom 5. (Proizvodni procesi u kojima se koristi živa ili jedinjenja žive). Međutim, zemlje mogu uspostaviti datume za fazno isključivanje žive iz upotrebe u svojim nacionalnim

akcionim planova i obuhvati regulisanje dato u drugim članovima konvencije, kao što je opisano.

Član 8: Emisije (Vazduh)

Cilj je da se "kontroliše i gde je to izvodljivo smanje emisije žive i živinih jedinjenja ..." Napomena: emisija znači emisija u vazduhu iz pojedinačnih izvora u Aneksu D i ostavljeno je državama da odluče šta je izvodljivo.

Za postojeće izvore, cilj ovog člana su "mere koje primenjuju strane ugovornice da bi postigao odgovarajući napredak u smanjenju emisije tokom vremena."

Izvori emisije u vazduh uključeni u Konvenciju su termoelektrane koje za proizvodnju energije koriste ugalj; industrijski kotlovi na ugalj, procesi topljenja i pečenja rude koji se koriste za proizvodnju obojenih metala (samo olovo, cink, bakar, industrijsko zlato), inseneratori otpada, postrojenja za proizvodnju cementnog klinkera.

Izvori emisija koje su izbrisane iz Konvencije tokom pregovora su nafta i gas; objekti u kojima se proizvodi koji sadrže živu proizvode; objekti koje koriste živu u proizvodnim procesima koji su identifikovani u Aneksu D; proizvodnja gvožđa i čelika uključujući sekundarni čelik; i spaljivanje u otvorenom plamenu.

Pregovarači tokom izrade ovog sporazuma nisu našli za shodno da uspostave granične vrednosti za izvore emisije, ostavljajući mogućnost da se razviju granične vrednosti emisije u samim ugovornim stranama.

Priprema nacionalnog plan za kontrolu emisija je opcionalna. Ako je plan napravljen, podnosi se Konferenciji strana ugovornica u roku od četiri godine od stupanja na snagu za stranu ugovornicu.

Za nove izvore postoje jače mere kontrole od postojećih izvora.

Za nove izvore je potrebna primena najboljih dostupnih tehnika odnosno najboljih praksi po životnu sredinu (BAT/BEP) za "kontrolu i gde je to izvodljivo smanjenje" emisija. BAT/BEP je potrebno sprovesti najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu Konvencije za tu stranu ugovornicu. Granične vrednosti emisije mogu biti zamena za BAT/BEP ako su u skladu sa njegovom primenom.

BAT/BEP Uputstvo će biti usvojeno na Prvoj Konferenciji strana ugovornica.

Novi izvor može biti ili nova izgradnja objekta godinu dana nakon stupanja na snagu za tu zemlju ili značajna izmena objekta iz kategorija navedenih u Aneksu D. Precizira se da bi se postojeći izvor "smatrao" novim izvorom, modifikacija mora biti "izvor emisije koja za rezultat ima značajan porast emisija isključujući bilo kakve promene u emisijama koje nastaju kao rezultat regeneracije sporednih proizvoda. Strana ugovornica odlučivaće o tome da li je modifikacija značajna ili ne."

Mere na postojećim izvorima treba da se realizuju što pre, ali ne kasnije od 10 godina nakon što sporazum stupi na snagu za tu stranu ugovornicu.

Mere za postojeće izvore mogu uzeti u obzir "nacionalne okolnosti, i ekonomsku i tehničku izvodljivost, i pristupačnost mera."

Ne postoji obaveza za postojeći objekt da primeni BAT/BEP. Umesto toga, zemlje mogu izabrati jednu opciju iz menija koji uključuje kvantifikovani cilj (može biti bilo koji cilj), granične vrednosti emisije, BAT/BEP, strategiju za upravljanje više zagađivača, i alternativne mere.

Sva smanjenja se donose na smanjenje "po objektu", tako da će povećan broj objekata povećati ukupnu emisiju žive.

Strane ugovornice moraju da uspostave inventar emisija iz relevantnih izvora (Aneks D) što je pre moguće, a najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu za tu zemlju.

Konferencija strana ugovornica treba da usvoji, što je pre moguće, uputstva o metodologiji izrade inventara i kriterijume koje strane ugovornice mogu razviti za identifikaciju izvora u okviru kategorije.

Strane ugovornice moraju da izveštavaju o svojim postupcima u vezi ovog člana u skladu sa zahtevima iz člana 21.

Član 9: Ispuštanja (zemljište i voda)

Cilj je "kontrola i gde je to izvodljivo smanjenje ispuštanja žive." Napomena: ispuštanje znači ispuštanje žive u zemlju i u vodu iz pojedinačnih izvora koji nisu obuhvaćeni drugim odredbama Konvencije. Na državi je diskreciono pravo da odlučuje šta je izvodljivo.

Izvori na koje se odnosi Konvencija određuju zemlje članice. Tokom pregovora, Aneks G u nacrtu teksta sadržao je spisak mogućih izvora ali su pregovarači izbrisali aneks tako da ne postoji uputstvo koji izvori mogu da ispuštaju živu u zemljište i u vode. Aneks G sadržavao je sledeće izvore: objekte u kojima se proizvode proizvodi koji sadrže živu; objekte koje koriste živu ili živina jedinjenja u proizvodnim procesima navedenim u Aneksu D; i objekti u kojima se proizvodi živa kao sporedni-proizvod kod obojenih metala u rudarstvu i pri topljenju.

U ovom članu je propisana kontrola "relevantnih izvora"-onih koje su kao pojedinačan izvor identifikovale zemlje koje ispuštaju "značajnu" količinu žive.

Priprema nacionalnog plana za kontrolu emisije je opcionalna. Ako je napravljen, podnosi se Konferenciji strana ugovornica u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu za stranu ugovornicu.

U vezi mera kontrole, strane ugovornice bi trebalo da "po potrebi" sprovedu: granične vrednosti ispuštanja, BAT/BEP, strategiju kontrole više zagađivača kojom bi se posredno

ostvarile koristi za kontrolu ispuštanja žive ili druge alternativne mere.

Strane ugovornice treba da identifikuju izvore ispuštanja žive u zemljište i u vodu najkasnije tri godine nakon stupanja na snagu za tu državu, i redovno nakon toga.

Strane ugovornice treba su da uspostave inventar ispuštanja iz relevantnih izvora u najkraćem mogućem roku, a najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu za tu državu.

Konferencija strana ugovornica razvije "što je pre moguće" smernice o BAT/BEP i postupak za izradu inventara emisija.

Strane ugovornice moraju da izveštavaju o svojim postupcima na osnovu ovog člana u skladu sa zahtevima iz člana 21.

Član 10: Privremeno skladištenje bezbedno po životnu sredinu za živu, a koja ne spada u otpadnu živu

Privremeno skladištenje žive može biti samo za upotrebu koja je dozvoljena Konvencijom. Privremeno skladištenje ima sličnu funkciju kao skladištenje zaliha žive.

Strane ugovornice moraju "preduzeti mere" kako bi se osiguralo da se živa privremeno skladišti na ekološki prihvatljiv način i da osiguraju da ti objekti ne postanu živom kontaminirane lokacije.

Konferencija strana ugovornica će usvojiti uputstva o skladištenju uzimajući u obzir uputstva Bazelske Konvencije, ali sporazum ne precizira kada će se uputstva usvojiti. Ove uputstva treba da se bave raznim vrstama privremenog skladištenja, uključujući nacionalno ili regionalno privremeno skladište.

Uputstvo o skladištenju može se dodati kao aneks sporazuma.

Član 11: Otpad koji sadrži živu

U Konvenciji su primenjene definicije Bazelske konvencije za otpad: otpad koji se sastoje od ili sadrži ili je kontaminiran živom ili živinim jedinjenjima.

Konferencija strana ugovornica će u saradnji sa Bazelskom konvencijom odlučiti oko relevantnih graničnih koncentracija za određivanje količine žive u otpada koje ga čine opasnim.

Konvencija posebno isključuje raskrivke i jalovinu, osim ako ove vrste otpada nisu nastale u procesu primarnog vađenja žive u rudnicima, odnosno ako isti ne sadrže živu ili jedinjenja žive u vrednostima koje prevazilaze dozvoljene granične vrednosti koje je propisala Konferencija strana ugovornica. Ovo obuhvata jalovinu koja sadrži živu iz svih vrsta rudarskih radova.

Strane ugovorinice treba da "preduzmu mere" kako bi upravljanje otpadom žive bilo na ekološki prihvatljiv način u skladu sa smernicama Bazelske Konvencije i budućim smernicama koje će biti dodate Konvenciji.

Ni korporativna odgovornost ni odgovornost zagađivača nije identifikovana u ovom članu konvencije, međutim vlade ako žele mogu da iskoriste ove ekonomske instrumente.

Pri razvoju uputstava za otpad, Konferencija strana ugovornica mora uzeti u obzir nacionalne programe i propise za upravljanje otpadom.

Živin otpad može biti obnovljen, recikliran ili direktno korišćen na način koji je dozvoljen Konvencijom. Napomena: živa iz rashodovanih hlór-alkalnih postrojenja je regulisana odvojeno po članu 3 (ponuda i trgovina).

Stranama ugovornicama Bazelske Konvencije nije dozvoljen prekogranični prevoz otpada, osim u svrhu ekološki bezbednog odlaganja.

Strane koje nisu ugovornice Bazelske Konvencije treba da uzimaju u obzir relevantna međunarodna pravila, standarde i uputstva.

Član 12: Kontaminirane lokacije

Aktivnosti u vezi sa kontaminiranim lokacijama su dobrovoljna: strane ugovorica "će nastojati..."

Klauzula koja zahteva finansiranje je uklonjena tokom pregovora teksta konvencije.

Moguće dobrovoljne aktivnosti uključuju razvijanje strategije za identifikaciju i procenu kontaminiranih lokacija i smanjenje rizika, uključujući "gde je to potrebno" procenu rizika po ljudsko zdravlje i životnu sredinu.

Ne pominje se uloga zagađivača da finansijski doprinesu čišćenju lokacija ili bilo kojeg uslova za obeštećenje žrtvama.

Konferencija strana ugovornica treba da razvije uputstva o upravljanju kontaminiranim lokacijama, ali Konvencija za to ne predviđa rok.

Uputstva o upravljanju kontaminiranim područjima obuhvataju identifikaciju lokacija i karakterizaciju; uključivanje javnosti; procenu rizika po ljudsko zdravlje i životnu sredinu; opcije za upravljanje rizikom kontaminiranih lokacija; evaluaciju koristi i troškova; i ocenjivanje rezultata.

Član 13: Finansijski izvori i mehanizmi

Član potvrđuje da je ukupna efikasnost sprovođenja Konvencije za zemlje u razvoju u vezi sa efikasnim finansijskim mehanizmom.

Član obavezuje svaku stranu ugovornicu da raspodele sredstava za realizaciju Konvencije, uzimajući u obzir nacionalne politike, prioritete, planove i programe.

Različiti izvori finansiranja su naznačeni, uključujući multilateralne, regionalne, i bilateralne izvore.

"Mehanizam će podržavati obezbeđivanje sredstava i iz drugih izvora, uključujući i privatni sektor, i težiće tome da izvrši optimizaciju izvora sredstava sa aktivnostima za koje se data sredstva obezbeđuju."

Aktivnosti za finansiranje moraju u potpunosti uzeti u obzir specifične potrebe i posebne okolnosti malih ostrvskih država u razvoju ili najmanje razvijenih država.

Karakteristike mehanizma za podršku implementaciji konvencije kod zemalja u razvoju i tranziciji je pristup "predvidivim, adekvatnim i blagovremenim finansijskim resursima"

Finansijski mehanizmi uključuju Poverilački fond (Trust Fund) Globalnog fonda za životnu sredinu (GEF) i "specijalni međunarodni program" koji će obezbediti izgradnju kapaciteta i tehničku pomoć.

Obaveze GEF poverilačkog fonda su pružanje „...predvidivih, adekvatnih i blagovremenih finansijskih resursa kojima će se pokriti troškovi kao podrška u primeni ove konvencije...".

GEF poverilački fond će raditi u skladu sa uputstvom Konferencije strana ugovornica.

Poverilački fond Globalnog fonda za životnu sredinu obezbeđuje sredstva za finansiranje dogovorenih aktivnosti za koje postoji korist za životnu sredinu na nivou celokupne svetske zajednice i dogovorenih početnih aktivnosti koje omogućavaju postizanje određenih ciljeva.

GEF uzima u obzir smanjenje emisije/ispuštanja žive kod predloženih aktivnosti u odnosu na proračunate troškove tih aktivnosti.

Uputstva Konferencije strana ugovornica ka GEF Poverilačkom fondu su strategije, politike, prioriteti, i kriterijumima za ispunjenost uslova za pristup i korišćenje finansijskih resursa. Takođe, Konferencija strana ugovornica pružaće smernice u smislu indikativne liste kategorija aktivnosti za koje se može dobiti podrška od Poverilačkog fonda GEF.

Međunarodni program će raditi pod vođstvom i smernicama Konferencije strana ugovornica.

Međunarodni program će biti finansiran na dobrovoljnoj osnovi.

Konferencija strana ugovornica će razmotriti finansijske mehanizme najkasnije na Trećoj Konferenciji strana ugovornica i nakon toga redovno.

Član 14: Izgradnja kapaciteta, tehnička pomoć i prenos tehnologija

Ovaj član obavezuje strane ugovornice da "sarađuju" i da obezbede blagovremenu i odgovarajuću izgradnju kapaciteta i tehničku pomoć "u okviru svojih mogućnosti."

Najmanje razvijene zemlje i male ostrvske države kao i zemlje u razvoju i tranziciji su naznačeni kao primaoci transfera tehnologije.

Različiti aranžmana za pomoć se pominju kao mogući: regionalni, podregionalni i nacionalni.

Sinergije sa drugim sporazumima se ohrabruju.

„Razvijene zemlje koje su potpisnice ove konvencije, kao i druge strane ugovornice, obavezuju se da će u okviru svojih mogućnosti promovisati i omogućavati, uz podršku privatnog sektora i drugih relevantnih zainteresovanih strana, razvoj, prenos i širenje, kao i pristup najmodernijim bezbednim alternativnim tehnologijama po životnu sredinu“. Privatni sektor

i druge zainteresovane strane treba da ih podrže u ovom nastojanju.

Do druge Konferencije strana ugovornica, i redovno nakon toga, vlade će procenjivati uspešnost ovog člana razmatranjem napredaka u vezi sa alternativnim tehnologijama i inicijativama, potrebama strana ugovornica, i izazovima u transferu tehnologije. Konferencije strana ugovornica će davati preporuke za postizanje daljeg jačanja kapaciteta, tehničke pomoći i transfera tehnologije.

Član 15: Komitet za implementaciju i praćenje usklađenosti

Cilj komiteta je „promocija implementacije i praćenja usklađenosti sa svim odredbama ove konvencije“.

Komitet treba da ispita i pojedinačna i sistemska pitanjima sprovođenja kao i da daje preporuke Konferenciji strana ugovornica.

Komitet je dužan da ima „ulogu koja omogućava i olakšava pomenute procese, a posebno će obraćati pažnju na specifične nacionalne okolnosti i mogućnosti svake strane ugovornice“.

Komitet će biti pomoćno telo Konferencije strana ugovornica.

Komitet ima 15 članova (tri iz svakog regiona UN) koje bira na Prvoj Konferenciji strana ugovornica i nakon toga prema budućem Poslovniku o radu.

Konferencija strana ugovornica može usvojiti dodatni zadatak za Komitet.

Članovi moraju imati "kvalifikacije koje su relevantne za oblast koju reguliše ova konvencija. Sve relevantne oblasti biće ravnomerno zastupljene."

U svom radu, Komitet može da razmatra pisane podneske strana ugovornica o usklađenosti te strane ugovornice; nacionalne izveštaje; i zahteve Konferencije strana ugovornica.

Komitet će uložiti sve napore da radi konsenzusom. Ako to ne uspe onda može usvojiti preporuke sa tročetvrtinskom većinom glasova prisutnih članova sa pravom glasa i na osnovu kvoruma od dve trećine svih članova.

Član 16: Zdravstveni aspekti

U ovom članu se ukazuje na dobrovoljnost u vezi sa aktivnostima koje se odnose na zdravstveni aspekt i sadrži niz izbornih aktivnosti.

Opcione aktivnosti promovišu razvoj i implementaciju strategija i programa kojima bi se identifikovale i zaštitile populacije izložene riziku, posebno ugrožene populacije. Ovo uključuje usvajanje naučno zasnovanih smernica o zdravlju u vezi sa izloženosti živi i jedinstvenjima žive, definisanje ciljeva za smanjenje izloženosti živi, a gde je to potrebno i obrazovanje javnosti uz učešće sektora za javno zdravlje, kao i drugih relevantnih sektora kao i uspostavljanje i jačanje institucionalnih i profesionalnih kapaciteta zdravstvene prevencije, dijagnostike, lečenja i praćenja zdravstvenih rizika vezanih za izloženost živi.

Konferencija Strana ugovornica treba da se konsultuju, promoviše saradnju i razmenu informacija sa Svetskom zdravstvenom organizacijom- SZO, Međunarodnom organizacijom rada- ILO, i drugim relevantnim međudržavnih organizacija prema potrebi.

Član 17: Razmena informacija

U ovom članu se obavezuju Strane ugovornice da olakšaju razmenu različitih tipova informacija, uključujući naučne, tehničke, ekonomske, pravne, ekotoksikološke, i bezbednosne informacije; podatke o smanjenju ili ukidanju proizvodnje, korišćenju, trgovini, emisijama, i ispuštanju žive; informacije o

tehničkim i ekonomski održivim alternativama za proizvode koji sadrže živu, o proizvodnim procesima koji koriste živu, i aktivnostima i procesima koji ispuštaju živu; podacima o alternativama, uključujući zdravstvene i ekološke rizike, i ekonomske i socijalne troškove i koristi takvih alternativa; kao i epidemiološke informacije.

Informacije se mogu razmeniti preko Sekretarijata, preko drugih organizacija, ili direktno.

Sekretarijat je dužan da omogući saradnju u razmeni informacija.

Strane ugovornice moraju da uspostave nacionalnu kontakt osobu za razmenu informacija.

Delegati su se složili da "za potrebe ove konvencije, informacije o zdravlju i bezbednosti ljudi i životne sredine se ne smatraju poverljivim."

„Strane ugovornice koje razmenjuju druge vrste informacija u skladu sa ovom konvencijom, dužne su da zaštite sve poverljive informacije na osnovu međusobno postignutog dogovora.“

Član 18: Javne informacije, javna svest i obrazovanje

Ovaj član obavezuje strane ugovornice da promovišu i olakšaju pružanje informacija javnosti "u okviru svojih mogućnosti."

Informacije sadrže zdravstvene i efekte na životnu sredinu, alternative za živu, rezultate istraživanja i monitoringa, aktivnosti oko ispunjavanja obaveza iz ovog sporazuma, i aktivnosti iz članova 17 i 19.

Strane ugovornice bi takođe trebalo da promovišu i olakšaju "Obrazovanje, obuke i aktivnosti usmerene na podizanje svesti javnosti koje se tiču uticaja izloženosti živi i njenim jedinjenjima na zdravlje ljudi i životnu sredinu, u saradnji

sa relevantnim međuvladinim i nevladinim organizacijama i ugroženim populacijama“.

Strane ugovornice bi trebalo da koriste postojeće mehanizme ili da razmotre razvoj mehanizama kao što su Registri ispuštanja i prenosa zagađujućih materija PRTR, "u cilju prikupljanja i širenja informacija o procenjenim godišnjim količinama žive i jedinjenja žive koja se emituju, ispuštaju ili odlažu usled ljudskih aktivnosti“.

Član 19: Istraživanje, razvoj i monitoring

Obveze iz ovog člana su dobrovoljne i sadrže niz izbornih aktivnosti. U tekstu Sporazuma se navodi da "će strane ugovornice nastojati da sarađuju, uzimajući u obzir sopstvene specifične okolnosti i mogućnosti..."

Izborne aktivnosti za razvoj i poboljšanje uključuju popise, modelovanje, procene uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu, razvoj metoda, informacije o sudbini i transportu u životnoj sredini, informacije o trgovini, informacije o alternativama i informacije o BAT/BEP.

Strane ugovornice se podstiču da koriste postojeće mreže saradnje za monitoring i istraživačke programe po potrebi.

Član 20: Implementacioni planovi- NIP

Razvoj i izvršenje plana implementacije je opciono.

Ako je razvijen plan, trebalo bi da se zasniva na inicijalnoj proceni i da je dostavi Sekretarijatu.

U razvoju plana implementacije, Strane ugovornice treba da "konsultuju nacionalne zainteresovane strane kako bi se olakšao razvoj, implementacija, revizija i ažuriranje njihovih implementacionih planova."

Strane ugovornice takođe mogu koordinirati regionalne planove kako bi omogućile primenu Konvencije.

Nevladine organizacije mogu učestvovati u konsultacijama sa nacionalnim zainteresovanim stranama u razvoju, implementaciji, razmatranju i ažuriranju NIP-a.

Član 21: Izveštavanje

Svaka Strana ugovornica mora da obavesti Konferenciju strana ugovornica preko Sekretarijata o merama koje je preduzela na sprovođenju Konvencije i o efikasnosti njenih mera u ispunjavanju ciljeva Konvencije.

Prva Konferencija Strana ugovornica odlučuje o rokovima i formatu izveštavanja, uzimajući u obzir koordinaciju izveštavanja o Konvenciji o živi sa obaveznim izveštavanjem o ostalim relevantnim konvencijama o hemikalijama i otpadu.

Član 22: Procena efektivnosti

Konferencija Strana ugovornica će izvršiti procenu efektivnosti ove Konvencije najkasnije šest godina nakon stupanja na snagu ove konvencije, a potom periodično u intervalima koji će biti određeni.

Prva Konferencija strana ugovornica će pokrenuti aranžmane za pružanje uporedivih podataka monitoringa i "započeti formiranje procedura kojima bi se obezbedilo dobijanje uporednih podataka o praćenju prisustva i kretanja žive i jedinstva žive u životnoj sredini, kao i o praćenju trendova nivoa žive i jedinstva žive koji su uočeni u medijumu životne sredine i kod ugroženih populacija".

Evaluacija će biti sprovedena koristeći dostupne naučne, ekološke, tehničke, finansijske i ekonomske informacije, uključujući izveštaje i praćenje informacija koje ima Konferencija strana ugovornica, nacionalne izveštaje, informacije i preporuke Komiteta za sprovođenje i usaglašenost, kao i druge izveštaje o radu mehanizama finansijske i tehničke pomoći.

Član 23: Konferencija Strana ugovornica

Prvu Konferencija strana ugovornica saziva izvršni direktor UNEP najkasnije u roku od godinu dana nakon što Konvencija stupi na snagu.

Konferencija strana ugovornica redovno će se sastajati prema utvrđenom rasporedu.

Konferencija strana ugovornica može imati vanredne sastanke po odluci Konferencije Strana ugovornica ili na pisani zahtev jedne Strane ugovornice, ako barem jedna trećina strana ugovornica podržati predlog u roku od šest meseci.

Prva Konferencija strana ugovornica će usvojiti Poslovnik o radu konsenzusom kao i svoja finansijska pravila koje regulišu funkcionisanje sekretarijata.

Član 24: Sekretarijat

Funkcije Sekretarijata vrši izvršni direktor UNEP osim ako Konferencija strana ugovornica ne odluči glasanjem tročtvrtinskom većinom da poveri sekretarijat drugoj međunarodnoj organizaciji.

Funkcije Sekretarijata uključuju pripreme sednica Konferencije strana ugovornica i pratećih tela; pomoć Stranama ugovornicama, posebno zemaljama u razvoju i tranziciji; koordinaciju sa sekretarijatima relevantnih međunarodnih organizacija, poput konvencija o hemikalijama i otpadnu; pomoć u razmeni informacija; pripremu periodičnih izveštaja; i druge poslove koji su mu dodeljeni od strane Konferencije Strana ugovornica.

Član 25. Rešavanje sporova

Strane ugovornice su dužne da sve eventualne sporove u vezi tumačenja ili primene Konvencije rešavaju putem pregovora ili mirnim putem.

Kada ratifikuje, prihvati, odobri, ili pristupi ovoj Konvenciji, svaka strana ugovornica može da dostavi pismeno obaveštenje da priznaje jedan ili oba načina za rešavanje spora: Arbitražni postupak u skladu sa procedurama navedenim u Delu I Aneksa E ili iznošenja spora pred Međunarodni sud pravde.

Ako strane ugovornice nisu prihvatile rešavanje spora na poseban način, kako je navedeno, i ako nisu rešile spor u roku od 12 meseci, onda će spor biti dostavljen Mirovnoj komisiji na zahtev bilo koje strane ugovornice u sporu i rešen prema Aneksu E.

Član 26: Amandmani na Konvenciju

Svaka strana ugovornica može predložiti amandman.

Izmene se usvajaju na sastanku Konferencije strana ugovornica konsenzusom.

Ako konsenzus ne može da se postigne, onda, kao poslednje sredstvo, amandman može biti usvojen tročetvrtinskom većinom glasova strana ugovornica koje su prisutne i glasaju.

Amandman stupa na snagu 90 dana nakon što ga tri četvrtine strana ugovornica prihvati i deponuje ratifikacione instrumenate prihvatanja ili odobrenja. Nakon toga, ona stupa na snagu za stranu ugovornicu 90 dana nakon što je prihvatila/ratifikovala Konvenciju.

Član 27: Usvajanje i izmena aneksa

Aneksi su zvanični deo sporazuma.

Dodatni aneksi mogu da budu samo u vezi proceduralnih, naučnih, tehničkih, ili administrativnih pitanja.

Aneksi se predlažu u skladu sa članom 26.

Nakon godinu dana, aneks stupa na snagu za većinu Strana ugovornica.

Ako strana ugovornica ne može da prihvatiti Aneks, ona mora da obavesti depozitara u roku od godinu dana. Strana ugovornica može da poništi tu odluku.

Sa amandmanima se postupa kao sa prilogima uključujući postupak koji je opisan u članu 30.

Član 28: Pravo glasa

Svaka strana ugovornica ima jedan glas. EU ima broj glasova jednak broju njenih članova (trenutno 28). EU ne može da glasa ako neka od njenih država članica odluči da glasa u svoje ime i obrnuto.

Član 29: Potpis

Konvencija o živi je otvorena za potpisivanje u Kumamotou, Japan, od 10 oktobra 2013. na godinu dana.

Napomena: potpis znači da zemlja daje preliminarno i opšte odobrenje Konvencije. Potpis nije pravno obavezujući i ne obavezuje državu da nastavi sa ratifikacijom. Međutim, zemlje koje potpišu Konvenciju ne bi trebalo da preduzme akcije protiv Konvencije na bilo koji način.

Član 30: Potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje

Ratifikacija stvara pravno obavezujući okvir i često kao posledicu ima izmene nacionalnog zakonodavstvo da bi se poštovale odredbe Konvencije.

Konvencija je otvorena za ratifikaciju od dana kada je Konvencija zatvorena za potpisivanje.

Kada je ratifikuju, zemlje se podstiču da pružaju informacije Sekretarijatu o svojim mera za sprovođenje sporazuma.

Zemlja u svom instrumentu za ratifikaciju može izjaviti da izmena konvencije stupa na snagu tek kada deponuje svoj

instrument ratifikacije za tu izmenu. Kao rezultat, novi amandman nije automatski na snazi za zemlje koje daju ovu izjavu, već ako u pisanoj formi prihvati amandman. Ovo je procedura koju takođe koristi 20 zemalja Stokholmske konvencije.

Član 31: Stupanje na snagu

Konvencija stupa na snagu 90 dana nakon što je 50 zemlja ratifikuje.

Za zemlje koje ratifikuju posle tih 50 zemalja, sporazum stupa na snagu 90 dana nakon deponovanja instrumenta ratifikacije.

Član 32: Ograničenja

U odnosu na ovu konvenciju ne može biti nikakvih ograničenja.

Napomena: "ograničenje" je izjava jedne zemlje prilikom ratifikacije koja isključuje ili modifikuje određene delove sporazuma koji se primenjuje na nju. Stokholmska konvencija takođe ne dozvoljava ova ograničenja.

Član 33: Opoziv

Tri godine (ili kasnije) posle stupanja na snagu Konvencije za vladu, ona može da odustane od Konvencije pisanim obaveštenjem.

Povlačenje stupa na snagu godinu dana nakon što je dato zvanično obaveštenje ili kasnije ako je navedeno od strane države.

Član 34: Depozitar

Generalni sekretar UN je depozitar Konvencije. Depozitar je institucija kojoj je poveren multilateralni sporazum i njegove funkcije su navedene u članu 77. Bečke konvencije o ugovornom pravu. To uključuje starateljstvo nad originalnim tekstom, pripremu daljeg teksta sporazuma, primanja instrumenata o

ratifikaciji, informisanje vlada o pitanjima vezanim za sporazum, i davanje obaveštenja kada sporazum stupa na snagu.

Član 35: Autentični tekstovi

Tekst Konvencije je verodostojan na svakom od šest UN jezika: arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom.

Literatura:

1. A short explanation of the Mercury Issue
<http://ec.europa.eu/environment/chemicals/mercury/pdf/MercuryIssueBriefing.pdf>
2. UNEP, 2013. Global Mercury Assessment 2013: Sources, Emissions, Releases and Environmental Transport. UNEP Chemicals Branch, Geneva, Switzerland
3. IPEN Heavy Metals Group, Guide to New Mercury Treaty, www.ipen.org/hgfree

O Alternativi za bezbednije hemikalije

ALHem- Alternativa za bezbednije hemikalije je nevladina organizacija čiji je cilj promovisanje održivog razvoja, a pre svega bezbednog upravljanja hemikalijama. Ova organizacija je locirana u Beogradu i osnovali su je stručnjaci sa višegodišnjim iskustvom u oblasti bezbednog upravljanja hemikalijama. ALHem je započeo svoj rad u aprilu 2013. godine. Uspešno je realizovao 2014. godine projekat "Srbija supstituiše" koji je finansirala Ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu. www.alhem.rs

Prouči i prosledi informaciju

